USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. A.,** zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 8124/VL - 20 - PA03 - PD2 - 2001 ze dne 26. 10. 2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 7/2009 - 26 ze dne 25. 11. 2010,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci stěžovatele, Mgr. Alexandru Vaškevičovi, advokátovi, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2400 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Kasační stížností stěžovatel brojí proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 7/2009 - 26 ze dne 25. 11. 2010, jímž soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2009, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - PA03 - PD2 - 2001. Citovaným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatele o prodloužení doplňkové ochrany s tím, že doplňková ochrana se neprodlužuje pro existenci důvodu podle §17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění v době rozhodování (dále jen *„zákon o azylu“*).

Ze správního a soudního spisu vyplynuly následující rozhodné skutečnosti:

Stěžovatel požádal o azyl (dnes mezinárodní ochranu) dne 17. 8. 2001. Žalovaný stěžovateli rozhodnutím ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - C09 - R2 - 2001, neudělil azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, ale udělil doplňkovou ochranu podle §

14a zákona o azylu na dobu 15 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí. Žalovaný neshledal zadržení stěžovatele v zemi původu a následné dvě návštěvy policistů za relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle § 12 písm. a) či b), ani pro azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 a pro azyl z humanitárních důvodů dle § 14. Žalovaný za důvodné pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu shledal, že situace se v oblasti lidských práv v Bělorusku zhoršila; zákonem č. 71-3 ze dne 15. 12. 2005 byly do trestního řádu a trestního zákoníku Běloruské republiky vneseny nové paragrafy za diskreditaci republiky po vzoru sovětské legislativy 70. let a přestože uvedená opatření jsou zaměřena zejména vůči aktivním příslušníkům opozice, nelze u stěžovatele vyloučit v případě návratu závažné problémy s běloruskými státními orgány, jejichž dopad na život stěžovatele nelze předvídat. Žalovaný proto neshledal situaci v Bělorusku za uspokojivou pro bezpečný návrat stěžovatele do vlasti.

Žalovaný stěžovateli prodloužil doplňkovou ochranu rozhodnutím ze dne 24. 9. 2008, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - C09 - PD1 - 2001, na dobu 12 měsíců, neboť z databáze České tiskové kanceláře nevyplynulo, že by v Bělorusku došlo k podstatné změně situace v souvislosti s ohrožením žadatele. Žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení doplňkové ochrany trvají nadále a rovněž nenastaly důvody k odnětí doplňkové ochrany podle § 17a zákona o azylu.

Rozhodnutím ze dne 26. 10. 2009, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - PA03 - PD2 - 2001, žalovaný zamítl žádost stěžovatele ze dne 29. 9. 2009 o prodloužení doplňkové ochrany pro existenci důvodu podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný, vycházející z informací o zemi původu a výpovědi žadatele, z materiálů Ministerstva zahraničních věcí České republiky i společnosti Člověk v tísni, dovodil, že původcům informací nejsou známy žádné případy represí neúspěšných žadatelů o azyl, případný trest by neunikl pozornosti lidskoprávních organizací, žádné takové případy rovněž neuvádí databáze České tiskové kanceláře. Žalovaný, vzhledem k časovému odstupu oproti době rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany a i následnému rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany, vyloučil možnost, že by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy (zejména věznění, možné mučení nebo nelidské či ponižující zacházení).

Posledně jmenované rozhodnutí napadl stěžovatel správní žalobou ke Krajskému soudu v Plzni. Namítl porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť dle jeho názoru žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu). Stěžovatel namítl, že reálné nebezpečí představuje již samotná existence ustanovení 369-1 trestního zákona, umožňující trestat pro diskreditaci Běloruska osoby, jež žádaly ochranu v jiné zemi pokud zastupitelský úřad České republiky nemá informace, že by v Bělorusku bylo ustanovení použito proti bývalým žadatelům o azyl, nevyvrací to možnost mučení a nelidského zacházení. Stěžovatel namítl, že zprávy, z nichž žalovaný vycházel, neumožňovaly dostát podmínek § 17a zákona o azylu, neboť okolnosti se v Bělorusku nezměnily do té míry, aby v jeho případě již nebylo ochrany zapotřebí. Stěžovatel sice připustil, že nebyl vedoucím opozičním aktivistou, nicméně se v minulosti politicky angažoval a režim mu věnoval pozornost. Běloruským úřadům v případě návratu bude zřejmé, že neměl žádné vízum či povolení k pobytu v České republice či v jiném státě

Evropské unie, kam mají Bělorusové vízovou povinnost, z čehož mohlo být zjevné, že byl žadatelem o azyl.

Stěžovatel rovněž naříkal porušení § 2 odst. 2 správního řádu, neboť rozhodnutí nemá oporu v zákoně a správní orgán k němu neměl zmocnění ustanovením § 2 odst. 12 zákona o azylu a zamítnutí žádosti neupravuje ani správní řád. Stěžovatel podal žádost dle § 53a zákona o azylu o prodloužení doby doplňkové ochrany, předmětné ustanovení neupravuje neprodloužení doby, zákon o azylu umožňuje pouze odnětí doplňkové ochrany podle § 17a.

Krajský soud v Plzni žalobu zamítl rozsudkem sp. zn. 60 Az 7/2009 ze dne 25. 11. 2010. Po rekapitulaci dosavadního procesního vývoje soud konstatoval, že předmětem řízení před správním orgánem bylo prodloužení doplňkové ochrany udělené žalobci podle § 14a zákona o azylu. Podle § 53a odst. 1 zákona o azylu ministerstvo udělí osobě požívající doplňkové ochrany oprávnění k pobytu na území na dobu, po kterou jí hrozí vážná újma podle § 14a, nejméně však na 1 rok. Trvají-li důvody, pro něž byla doplňková ochrana udělena nebo nenastanou-li důvody uvedené v § 17a, tuto dobu ministerstvo na žádost osoby požívající doplňkové ochrany, podanou nejpozději 30 dnů před uplynutí doby, na níž je doplňková ochrana udělena, i opakovaně prodlouží nejméně o jeden rok.

Soud neshledal důvodnou žalobní výtku, že žalovaný správní orgán porušil § 2 odst. 2 správního řádu, neboť z § 8 písm. a) zákona o azylu vyplývá, že ministerstvo vnitra je příslušné k řízení o udělení mezinárodní ochrany a k řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany. V rámci takto vymezené působnosti je založena pravomoc ministerstva vnitra rozhodovat o prodloužení udělené doplňkové ochrany na podkladě § 53a odst. 1 věta druhá zákona o azylu. Takto vymezená pravomoc zmocňuje žalovaného rozhodnout kladně o žádosti osoby požívající doplňkovou ochranu, jakož i negativně, nastanou-li důvody uvedené v § 17a zákona o azylu, kdy žádost o udělení doplňkové ochrany zamítne.

Soud při přezkumu námitky k porušení § 3 správního řádu vycházel z obsahu žádosti stěžovatele z 29. 9. 2009 o prodloužení udělené doplňkové ochrany, v níž stěžovatel tvrdil, že v České republice se cítí člověkem, má zde práci, bydlení a chtěl by zde zůstat žít, a že důvody, pro které mu byla udělena doplňková ochrana, nadále trvají. Soud shledal, že skutečnosti uváděné v žádosti podporují informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky z 28. 4. 2008 obsažené v přílohovém stanovisku zastupitelského úřadu v Minsku, že novela trestního zákona Běloruské republiky č. 71-3 z 15. 12. 2005, jakkoli je skutečně uplatňována v praxi proti demokratickým aktivistům, stává se současně i záminkou pro žádosti o azyl u osob, u kterých je domnělá prezentace možných represí zástěrkou za materiálně lepším životem. Dle soudu stěžovatel v žádosti o prodloužení doplňkové ochrany neuvedl žádné skutečnosti, které by doložily, že důvody udělení doplňkové ochrany trvají a nezměnily se oproti době, kdy naposledy žalovaný rozhodoval o udělení a prodloužení doplňkové ochrany. Soud tuto námitku uzavřel s tím, že žalovaný shromáždil dostatek listinných podkladů k posouzení, zda nastaly důvody, pro které se doplňková ochrana odejme podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán z vlastní iniciativy obstaral potřebné množství podkladů k rozhodnutí ve věci samé a v souladu s § 3 správního řádu zjistil stav věci úplným způsobem v rozsahu nezbytném pro konkrétní posuzovaný případ.

Soud neshledal důvodnou ani poslední žalobní námitku, jíž žalobce vytýkal porušení § 14a zákona o azylu. Důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany stěžovateli (rozhodnutím ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - C09 - R2 - 2001, a poté její prodloužení rozhodnutím ze dne 24. 9. 2008, č. j. OAM - 8124/VL - 20 - C09 - PD1 - 2001) byla obava stěžovatele, že by po návratu mohl mít potíže kvůli dlouhodobému pobytu mimo jeho zemi původu a z vlastní situace v Bělorusku, která se zhoršila v prosinci 2005, kdy prezident Lukašenko podepsal zákon Běloruské republiky č. 71-3 z 15. 12. 2005, jehož nová ustanovení založila trestní odpovědnost za diskreditaci republiky, umožňující trestní stíhání občanů vyzývající k činnosti proti vlastní zemi, její svrchovanosti a územní celistvosti, národní bezpečnosti a obranyschopnosti, a kdy postih formou vysokých pokut hrozil aktivistům zakázaných nebo neregistrovaných politických stran nebo hnutí, a který umožňoval stíhání osob připravujících nebo financujících akce narušujících z pohledu režimu veřejný pořádek. Žalovaný přihlížel při posuzování podmínek doplňkové ochrany k této nové situaci, přestože uvedená opatření byla zaměřena zejména vůči aktivním příslušníkům opozice, žalovaný ani u žalobce nemohl vyloučit závažné problémy s běloruskými státními orgány, proto byla situace v Bělorusku vyhodnocena jako neuspokojivá a neumožňující návrat žalobce do jeho vlasti. V době rozhodování o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 29. 9. 2009 žalovaný vycházel nejen z důvodů, který žalovaný ve své žádosti uvedl, ale též z informací o Bělorusku za roky 2008 a 2009, které vycházejí z materiálů Ministerstva zahraničních věcí České republiky a z materiálů společnosti Člověk v tísni, a které dokládaly, že aplikace zákona č. 71 - 3 z 15. 12. 2005 byla směřována vůči představitelům politické opozice, nikoliv proti běžným občanům. Prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky v Minsku bylo doloženo, že nejsou známy žádné případy represí neúspěšných žadatelů o azyl. V rámci řízení o žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany již nebyl stěžovatelem předložen a žalovaným obstarán žádný důkaz, že by návrat stěžovatele mohl mít pro něj negativní důsledky v rámci aplikace běloruského trestního zákoníku, sám žalobce se neřadil k představitelům politické opozice nebo představitelům mládežnických organizací nebo k jiným demokratickým aktivistům. Pokud žalovaný dospěl k závěru, že ve smyslu § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu okolnosti, které vedly k původnímu udělení doplňkové ochrany, se změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí, pak soud tento závěr považoval za logický, vyplývající z podkladů pro rozhodnutí a plně se s ním ztotožnil a neshledal porušení § 14a zákona o azylu.

Stěžovatel napadl rozsudek kasační stížností doručenou dne 30. 12. 2010, v níž uplatnil kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.

Stěžovatel setrval na námitce, že žalovaný vydaným rozhodnutím o neprodloužení doplňkové ochrany porušil § 2 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť kompetenci žalovaného zakládá § 8 zákona o azylu, jenž stanovuje příslušnost k řízení o udělení mezinárodní ochrany, k řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany a ministerstvu vnitra umožňuje udělit oprávnění k pobytu na základě předchozího rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany – udělení doplňkové ochrany - včetně možnosti dobu tohoto oprávnění prodloužit, nezakládá ale pravomoc neprodloužením doby oprávnění k pobytu doplňkovou ochranu odejmout, k tomu mělo být zahájeno řízení na základě § 17a zákona o azylu. Krom toho § 2 odst. 12 zákona o azylu rozumí rozhodnutím

ministerstva vnitra ve věci doplňkové ochrany rozhodnutí o udělení či prodloužení doplňkové ochrany a rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany, příp. zastavení řízení. Stěžovatel dovodil, že žalovaný rozhodnutím o neprodloužení doplňkové ochrany překračuje svoji pravomoc, zhodnocení této žalobní výtky krajským soudem jako nedůvodné stěžovatel podřadil ke kasačnímu důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Toto domnělé pochybení soudu stěžovatel rovněž namítl jako důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť zhodnocení této právní otázky svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Stěžovatel byl přesvědčen, že okolnosti vedoucí k udělení a prodloužení doplňkové ochrany nezanikly a nezměnily se. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany byla obava z použití ustanovení běloruského trestního zákona o trestní odpovědnosti za diskreditaci republiky v podmínkách běloruské diktatury - bez práva na spravedlivý proces, bez řádné obhajoby a související podmínky v běloruských věznicích. Jakkoli z let 2008 a 2009 plyne, že byl dosud použit pravděpodobně výhradně proti politickým aktivistům, nelze vyloučit, že by nemohl být použit proti stěžovateli, neboť ten byl členem opoziční politické strany před svým odchodem ze země, opakované návštěvy policie a krátké zatčení z důvodu jeho politické angažovanosti byly základním motivem pro odchod ze země. Stěžovatel připustil, že v současné době v Bělorusku politickým aktivistou není, nesouhlasil však se závěry žalovaného i soudu, že z tohoto důvodu se může vrátit do země. Ze všech standardně dostupných zpráv plyne, že Bělorusko není demokratickým státem, situace se v poslední době vyhrotila i nad „běžný běloruský standard“. Navrátivší se cizinec bez možnosti demonstrovat legalitu svého pobytu v cizí zemi (9 let) bude vystaven nebezpečí, že utrpí vážnou újmu na základě domněnky nebo informace, že se jedná o neúspěšného žadatele o azyl. Vzhledem k tomu, že byl stěžovatel za svého pobytu v Bělorusku sympatizantem oponentů stávajícího režimu, je pravděpodobné, že by si běloruské státní orgány jeho návratu povšimly. Soud dle stěžovatele pochybil při hodnocení skutkových okolností a v dostatečné míře nezohlednil konkrétní situaci stěžovatele ve vazbě na vývoj politické situace v Bělorusku. Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ze dne 18. 1. 2011 nesouhlasil s námitkami stěžovatele, plně se ztotožnil s odůvodněním krajského soudu, zejména, že ustanovením § 53a odst. 1 větou druhou zákona o azylu založená pravomoc ministerstva vnitra zahrnuje pravomoc rozhodnout kladně o prodloužení doplňkové ochrany, ale i záporně, tedy neprodloužit doplňkovou ochranu. Stěžovatelem zmiňovaná možnost v těchto případech rozhodovat na základě § 17a zákona o azylu nepřichází v úvahu, neboť na danou situaci nelze aplikovat, postupem podle § 17a lze odejmout pouze existující doplňkovou ochranu v době, na níž je cizinci udělena.

Dne 8. 6. 2011 stěžovatel prostřednictvím svého zástupce doplnil kasační stížnost. Stěžovatel se domnívá, že napadený rozsudek neodráží aktuální politickou situaci v Bělorusku, a že prokázal, že splnil podmínky pro udělení jak azylu, tak i doplňkové ochrany; žalovaný i soud vycházeli z neaktuálních podkladů, společnost Člověk v tísni - společnost při České televizi nedisponuje takovým personálním obsazením, aby mohla dokonale monitorovat stav dodržování lidských práv v Bělorusku, její zpráva je z roku 2006, je pět let stará a neodráží aktuální současné poměry, obdobně i ostatní zprávy, jež

jsou z roku 2008, neodrážejí současný stav, který se změnil k horšímu oproti době, kdy bylo rozhodováno o doplňkové ochraně. V Bělorusku došlo k radikální změně politických poměrů především v důsledku loňských prezidentských voleb, kdy KGB potlačuje opoziční kandidáty. Stěžovatel uvedl, že zná případy, kdy byl v Bělorusku neúspěšný žadatel o azyl perzekuován, při útěku před KGB nelze zajistit veškeré doklady o jeho trestním stíhání, o politické vykonstruovanosti trestního stíhání a o politické situaci v zemi původu.

Žalovaný setrval na svém předchozím vyjádření; dle jeho názoru se jedná o nepřípustná nova a o námitky, jež jdou nad rámec žalobních bodů, takovou námitkou je zejména subjektivní hodnocení kvality informačních zdrojů, zejména pak společnosti Člověka v tísni. Namítaná radikální změna politických poměrů v návaznosti na prezidentské volby nemohla být hodnocena ve správním řízení, neboť se udála až po ukončení správního i žalobního řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon*. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení ad 4) se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud ve smyslu těchto výkladových pravidel posoudil stěžovatelem předloženou kasační stížnost a konstatoval, že není přijatelná. Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal v postupu krajského soudu pochybení, tím méně pak pochybení zásadní. Otázky, jež jsou podstatou vznesených kasačních námitek, byly již několikrát předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem; v případě stěžovatele soud neshledal důvod se odchýlit od již vyslovených závěrů.

Nejvyšší správní soud se v prvé řadě neztotožnil s názorem stěžovatele v otázce nedostatku pravomoci žalovaného rozhodnout o neprodloužení doplňkové ochrany. Pravomoc žalovaného rozhodovat o mezinárodní ochraně vymezuje § 8 zákona o azylu; stěžovatel (osoba požívající doplňkovou ochranu) je oprávněn požádat o prodloužení této doby v souladu s § 53a odst. 4 zákona o azylu. Citované ustanovení zákona o azylu vymezuje podmínky, kdy ministerstvo (žalovaný) prodlouží doplňkovou ochranu – hrozí-li nadále vážná újma (§ 14a zákona o azylu) a zároveň nenastanou-li důvody pro odejmutí doplňkové ochrany (§ 17a zákona o azylu); z gramatického výkladu ustanovení vyplývá, že nejsou-li současně splněny obě uvedené podmínky (jejichž naplnění ostatně vychází ze samé podstaty institutu doplňkové ochrany), ministerstvo žadateli neprodlouží doplňkovou ochranu. Nejvyšší správní soud proto sdílí závěr krajského soudu, že pravomoc žalovaného správního orgánu rozhodovat jak kladně, tak i negativně o uplatněné žádosti osoby požívající doplňkové ochrany je založena § 53a odst. 1, věta druhá zákona o azylu; ostatně obdobné případy rozhodnutí žalovaného s formulací „doplňková ochrana se neprodlužuje“ ve spojení s § 17a zákona o azylu Nejvyšší správní soud již akceptoval v řadě předchozích případů (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 2 Azs 51/2009 - 79, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2010, č. j. 3 Azs 3/2010 - 80, vše dostupné na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82 (dostupném na http://www.nssoud.cz/), konstatoval, že *„povinnost nevystavit žadatele o azyl mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu* (...) *je dána, pokud hrozí „reálné nebezpečí“, že bude takovému zacházení vystaven ... „reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho“.*

Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný stěžovateli původně udělil doplňkovou ochranu na dobu 15 měsíců (rozhodnutím č. j. OAM - 8124/VL - 20 - C09 - R2 - 2001 ze dne 10. 7. 2007), neboť žalovaný vzhledem k okolnostem (zákon č. 71 - 3 byl přijat ke

konci roku 2005) a vycházeje z opatřených podkladů nemohl v době rozhodování posoudit aplikaci zákona v praxi a spolehlivě tak předvídat, jaký dopad by měl pro stěžovatele jeho návrat do Běloruska.

Žalovaný v řízení o žádosti stěžovatele ze dne 29. 9. 2009 o prodloužení doplňkové ochrany vycházel při zjišťování skutkového stavu rovněž z ústního pohovoru ze dne 21. 10. 2009. Dle protokolu o pohovoru stěžovatel uvedl, že by chtěl v České republice zůstat, neboť zde měl práci, bydlení, zopakoval, že v Bělorusku měl problémy s policií, která ho 3 - 4 x navštívila, a proto se domníval, že mu i nyní hrozí uvěznění; stěžovatel měl za to, že jeho obavy z návratu do Běloruska jsou stále oprávněné. Stěžovatel novelu trestního zákona č. 71-3 ze dne 15. 12. 2005 uvedl jako důvod své žádosti, nevybavil si však, proti komu je namířena, a ani z dalších vyjádření stěžovatele nevyplynuly žádné konkrétní skutečnosti, jež by svědčily jeho obavám z návratu do Běloruska na základě možné aplikace citované novely trestního zákona. Během pohovoru se stěžovatel seznámil se zprávou o Bělorusku vypracovanou Ministerstvem zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2008 ze dne 25. 2. 2009, s výroční zprávou Human Rights Watch - Bělorusko 2008, ze dne 31. 1. 2008, s informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 113160/2008 ze dne 28. 4. 2008, s informacemi z databáze ČTK - aktuální verze (vzhledem k datu pohovoru), s informací společnosti Člověk v tísni č. j. OAM - 166 - 34/2006 ze dne 10. 7. 2006; stěžovatel se k podkladům již dále nevyjadřoval a ani nenavrhl jejich doplnění. Tyto podklady, na něž se žalovaný správní orgán, a stejně tak i krajský soud v odůvodnění svých rozhodnutí odvolávají, jsou založeny ve spisu.

Nejvyšší správní soud sdílí závěry krajského soudu, vyložené v odůvodnění napadaného rozsudku, že žalovaný dostatečně posoudil, zda zde byly skutečnosti pro prodloužení udělené doplňkové ochrany, obecná tvrzení stěžovatele o jeho obavách vyplývajících z možné aplikace zákona č. 71-3 přitom nemohou znamenat důvod pro odchýlení se z již zaujatých předchozích závěrů. Zejména informace ze dne 10. 7. 2006 společnosti Člověk v tísni a informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 28. 4. 2008 totiž poskytly žalovanému dostatečnou odpověď na otázky ohledně možné aplikace novely trestního zákona č. 71-3 i čl. 369-1 trestního zákoníku, a to i na případy neúspěšných žadatelů o azyl. Pakliže se stěžovatel při pohovoru s těmito zprávami seznámil, nežádal jejich doplnění, nevyjádřil se k nim, nerozporoval jejich závěry, nelze přičíst k tíži žalovaného, že posoudil za nedůvodný příběh stěžovatele tvrzený k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud se tímto důvodem již několikrát zabýval a dospěl k závěru, že ve vztahu k zemi původu není dán. V rozsudku ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 Azs 42/2008 - 125, po provedeném dokazování konstatoval, že „*doposud nejsou známy případy, že by neúspěšní žadatelé o azyl byli po svém návratu do Běloruska v tomto ohledu postihováni.*“ (pro shodný závěr srov. též rozsudek ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008 - 61, usnesení ze dne 3. 2. 2010, č. j. 2 Azs 68/2009 - 80, či usnesení ze dne 4. 8. 2010, č. j. 3 Azs 23/2010 - 154, usnesení č. j. 3 Azs 31/2010 - 118 ze dne 19. 1. 2011, rozsudek č. j. 3 Azs 13/2009 - 47 ze dne 28. 5. 2009, usnesení č. j. 3 Azs 23/2010 - 154 ze dne 4. 8. 2010, vše dostupné na www.nssoud.cz).

Ztížená důkazní situace, která mohla nastat, jak tvrdí stěžovatel v doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 6. 2011, v případě útěku z Běloruska před KGB, svědčí stěžovateli v obecné rovině v jeho prospěch (viz. rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57,

dostupný na www.nssoud.cz). Počátek azylového příběhu stěžovatele však spadá do roku 2001 a Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný jednotlivá vznesená tvrzení stěžovatele o obavách z možného návratu do Běloruska od podání žádosti dne 17. 8. 2001 neprověřil či by jinak pochybil při zjišťování skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný se v souzené věci otázkou hrozícího nebezpečí, kterému by byl stěžovatel vystaven v případě svého návratu do Běloruska, dostatečně zabýval a jeho závěry jsou souladné s judikaturou zdejšího soudu.

Pokud stěžovatel v doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 6. 2011 namítl, že zprávy o zemi původu nezohledňují aktuální situaci, přičemž odkázal zejména na změny po prezidentských volbách, jež se konaly v prosinci roku 2010, tedy v době po správním i žalobním řízení, je zřejmé, že takové skutečnosti logicky nemohly být zkoumány v těchto řízeních a nemohly být zohledněny v zprávách, jež jsou podklady pro rozhodnutí. Tvrdí-li dále stěžovatel, že zná případy negativního dopadu na neúspěšné žadatele o azyl, jedná se nanejvýše o obecné tvrzení (jež nebylo vzneseno ani ve správním ani v žalobním řízení) z něhož dále např. nelze dovodit, kdy se takovou informaci stěžovatel dozvěděl. Nejvyšší správní soud konstatuje, že doplnění kasační stížností spočívá na skutkových novech a jedná se o nepřípustné námitky ve smyslu § 104 odst. 4 soudního řádu správního. Domnívá-li se stěžovatel, jak je patrno z doplnění kasační stížnosti, že splnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud považuje za hospodárné a procesně efektivní, bude-li příběh stěžovatele posouzený v řízení o nové žádosti o mezinárodní ochranu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel dle doplnění kasační stížností nově staví svůj azylový příběh na zhoršené vnitropolitické situaci v Bělorusku po prezidentských volbách v roce 2010, či na tvrzení, že zná případy, kdy byli neúspěšní žadatelé o azyl v Bělorusku perzekuování, bude se jednat o nové skutečnosti, které nebyly předmětem posouzení předchozí žádosti v roce 2005; žádost bude přípustná (k tomu srov. § 10a písm. e/ zákona o azylu).

Nejvyšší správní soud poznamenává, že negativní závěr řízení o mezinárodní ochraně stěžovatele pro neexistenci relevantních důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany ve smyslu úpravy obsažené v zákoně o azylu nezbavuje stěžovatele možnosti legalizovat svůj pobyt rovněž v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, neboť udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že o návrhu na přiznání odkladného účinku nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Krajský soud v Plzni stěžovateli usnesením sp. zn. 60 Az 7/2009 ze dne 17. 2. 2011 ustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Alexandra Vaškeviče, advokáta se sídlem Františkánská 7, 301 00 Plzeň. Zástupce stěžovatele na výzvu Nejvyššího správního soudu nesdělil výši své odměny, ani zda je plátcem daně z přidané hodnoty. Nejvyšší

správní soud proto vycházel ze skutečností zřejmých ze spisů a zástupci přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odměnu ve výši 2100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání písemného podání soudu (doplnění kasační stížnosti) týkajícího se věci samé podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu, společně s režijním paušálem ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky; celkem tedy přiznal odměnu ve výši 2400 Kč. Pro zaplacení částky Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. června 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu